SR®

19

VLČÍ BOUDA

Režie: Věra Chytilová
Námět: Daniela Fischerová
Hudba: Michal Kocáb
Kamera: V. Šofr

"Vlčí bouda, tady! Všichni na vlčí boudu sem!" Dívka v bílé lyžařské kombinéze s aureolou neuvěřitelně dlouhých vlasů stojí na malém nádraží, kolem ní se sbíhají první zájemci s ranci a lyžemi. Každý z nich se prokazuje modrou pozvánkou. Byli vybráni a jsou na to pyšní, i když ani neví kdo, proč, a na základě čeho je vybral. Všem je kolem šestnácti let a hlavu si s tím příliš nelámou. Jsou rozjívení, plní nadšení, nedočkavosti a touhy po dobrodružství. Chlapík, obsluhující lanovku na Vlčí je zklamává - Vlčí je odříznuta od světa, cestu zavalila lavina. Za náležitou úplatu však uvolní jedinou přístupovou cestu nahoru - lanovku. Nadšené hejno vříská, strká se, pošťuchuje a povykuje, ale nakonec postupně všechny i s jejich věcmi lanovka vyveze nahoru. Teprve tam se uklidní, začnou se projevovat osobnosti. Vedoucí zájezdu s laskavou tváří se usměje a vítá své svěřence: "Říkejte mi táta. Vítám vás všech deset na výběrovém lyžařském kursu. Nečeká vás žádný odpočinek, ale náročný výcvik. Takový experiment. Uvidíme, jak obstojíte." Děti znejistí,- rozhlížejí se po sobě - pět chlapeckých tváří a šest dívčích. " Ale nás je jedenáct ..."

A je to tady. Až do této chvíle je divák přesvědčen, že omylem shlíží film o životě, morálce a slepičích problémech současné mládeže. No, do jisté míry je to pravda i později, ale přibývá tu jeden nový prvek, jakési tajemno, nejasná hrozba. Film nabírá spád, získává rozvěr vnitřního napětí.

"Jedenáct? Jak to, pozvánek bylo jen deset! Jeden z vás je navíc. Jeden z vás podvádí. Přizná se někdo sám"? Ticho, rozpačité tváře.

"Tady je ale jen deset míst. Ve všem bylo počítáno jen s deseti lidmi. To budete všichni trpět kvůli jednomu?"
"Jasně, jeden za všechny, všichni za jednoho!"

Nadšení je krásná věc, ale přichází tma, přituhuje, chata je skutečně podobná spíše boudě, zařízení více než prosté. A je tu jen deset postelí, deset židlí v jídelně. Jeden je navíc. První konflikty na sebe nedají dlouho čekat. "Já tě zabiju." Výkřiky, projevy afektu, které slýcháme denně, vnímáme jako normální reakci na naschvál druhého. Proč se "táta" tak zvláštně zarazil, když to uslyšel? Jeho pohled z vrásčité tváře nebyl vůbec laskavý.

Podivnosti pokračují. Gába při své nejisté pochůzce neznámou chatou objevila náhodou seznam se jmény účastníků - s jedenácti jmény. Za jejími zády se objevil táta. Papír jí beze slova vyrval z ruky. Jeho pohled byl velice pichlavý.

Nejpomalejší při rozdělování postelí byla vyděšená Gába. V té chvíli to byla ona, kdo byl navíc. Byla odsouzena spát na ošetřovně. Sama. V chajdě plné neznámé hrozby. Přišla první noc. Přituhuje, narůstá bariéra ledu - skutečného venku i symbolického mezi lidmi. V malé boudě, odříznuté od světa, usínalo jedenáct skoro dospělých dětí, dva instruktoři - Dingo a dlouhovlasá Babetta, jejich vedoucí, a jeden nezvaný host, pes.

Večer Petr náhodou vyhlédne z okna a uvidí podivnou postavu škubající se a vyvalující se ve sněhu, nelidské trhavé pohyby jakoby epileptika. Vedle podivné bytosti leží Dingova bunda.

S ránem se ztrácí noční chmury, všichni nadšeně vyráží na sněhové pláně. Všichni kromě jednoho z nich, ten vždy musí chystat jídlo pro ostatní. Ale zásob ubývá. Počítalo se přece jen s deseti lidmi. A tady jich je nejen jedenáct, přibyl i pes cikánky Gity. A lanovka se zásobami opět nepřijela. Nikdo si starosti nepřipouští - jeden za všechny...

Zásob ubývá, konflikty naopak nabývají na ostrosti. Ledy narůstají. "Přece jste věděli, že je jeden z vás navíc."

"To není pravda!" Gába s planoucíma očima prozradila, že na seznamu jich bylo jedenáct. Všichni ztichli a očekávali vysvětlení. Proti jejich napjatým pohledům sedí Táta, Dingo a Babetta - bledí a strašně chladní. Jak to, že si toho dříve nikdo nevšiml?

"Kdo jste, co po nás chcete?"

"Třeba jsme z jiné planety. Vy jste byli vybráni jako náhodný vzorek lidstva. Hledáme u vás slabý článek."

"Slabý... Proč?"

"Jste jediná inteligentní rasa ve vesmíru, která je smrtelná. My jsme nesmrtelní. Potřebujeme nové prostory."

"Ale tady jsme přece my, země je naše".

"Zatím. My jsme nesmrtelní, nemáme teplou krev jako vy."

"Vy nás chcete zabít?"

"Ne, to [illegible] uděláte vy sami. Všimli jste si, jak často si mezi sebou vyhrožujete smrtí? Jeden z vás je očividně navíc. Bez něj by se vám žilo líp. Nemusíte ho zabíjet. Stačí, když někdo z vás jednoho označí."

Jindy a jinde by se tomu asi vysmáli. Ale nelidsky bledé vážné tváře tří cizinců, mrazivá noc za okny, známý svět bezpečí byl najednou daleko a nedostupný. Ale ne, této myšlence nelze uvěřit, to je určitě test, jak obstojí jako kolektiv. Na konci se "táta" usměje a řekne, že to byla jen zkouška. S tím se rozejdou na kutě. Jediný z nich, individualista Petr, se rozhodl. Z tohohle šíleného místa při první příležitosti zmizí.

Sebere bágl, lyže na nohy a rychle k lanovce. Ale nestačí stisknout přivolávač. Vedle něj prudce zastavil Dingo, brutálně ho odstrčil, zamkl skříňku a s křivým úsměškem schoval klíč do kapsy. "Odtud se nikdo z vás nedostane, dokud jednoho nevydáte."

Petr byl přesvědčen. Pochopil, že sám nic nezmůže, že zachránit se musí všichni. Jsou hladoví, vyděšení, bojí se nejen těch tří, ale i sebe navzájem. Musí pryč. Petr našel spojence. Vyčíhali si chvíli, kdy Dingo podlehl své divoké sněžné mánii,

z bundy mu sebrali klíč od lanovky, první krok ke svobodě. Události nabírají překotný spád. Petrovi dochází, že epizoda, ve které jim všem nazačátku sebrali sirky, má svůj význam. Oheň! Táta přece říkal, že oni nemají teplou krev, Dingovy sněhové koupele, Babetta se vyhýbá kamnům...

Je třeba jednat. Podpálí suchá chrastí vedle kamen - nelidské postavy se kroutí teplem, zabírá to, rychle pryč! Jen Dingo zůstal venku, teď vybíhá za uprchlíky. Nekoordinované klopýtání, vzteklý řev, teď už se nesnaží zachovat lidské dekorum.

Rychle k lanovce. Úprk ztemnělým lesem, jeden pomáhá druhému, jen dál od té zběsilé postavy za nimi. Lanovka konečně přijíždí. Všichni se hrnou dovnitř. Ale co to - lano se ani nehne, jsou přetíženi. A hrůza se blíží. Petr se chce obětovat a zůstat nahoře. Ne, to není to pravé řešení. Musí se zbavit věcí, všech zbytečných věcí. Najednou je všechno bezcenné, všechno kromě života vlastního a života kamaráda. Odhazují drahé lyžařské bundy, svetry, těžké boty, batohy, šperky, hodinky...ať si je to jen symbolická zátěž. Tentokrát nastupují do lanovky spořádaně, i když rychle. Všude je dost ochotných rukou, pomáhají kamarádovi. A lanovka se pohnula. Světla městečka se pomalu blíží a na jediné vratké lodi se k sobě nezištně tiskne jedenáct lidiček. Světla jsou ještě stále dál než nebezpečí, ale přibližují se...

Možná jsem děj filmu vypsala zbytečně podrobně, sama fabule netvořila nosnou kostru filmu. Hlavní jsou alegorie, náznaky, myšlenky. Zdůrazněné obrazem (narůstající lavy), hudbou, režií hlavních scén. Co udržuje ve filmu spád a napětí? Nevím. Ale obojí v něm lze najít. A díky tomu mne film zaujal, ač jinak spadá do kategorie mnou poněkud přezírané.

Starknest

Návrat neviditeľného muža

Hustá hmla sprevádza smutočný sprievod cestou na cintorín. Až otcova smrt presvedčila Jonathana Griffina k návšteve rodného mesta, kde na neho už celých dvanást rokov oddane čaká milujúca Jane. Ani jej láska však nedokáže Jonathana odpútať od myšlienky na dokončenie experimentu, ktorým vytvoril medzi sebou a okolitým svetom hlbokú priepast. Jane sa snaží pochopit jeho zaujatie. Pamätá si z detstva, že už ako chlapec prejavoval nevšedný záujem o záhady, kúzla a mágiu. Dnes stojí Jonathan, ktorý zanechal lekársku prax a venuje sa fyzikálnym javom, pred cielom svojho vedeckého snaženia. Nepotrebuje peniaze obetavej Jane, ale pomoc vedca, s ktorým by mohol konzultovať svoje doposial dosiahnuté poznatky. - Na spiatočnej ceste do Londýna sa Griffin stretne s priatelom a kolegom Kempom, ktorý taktiež odložil lekársky plášť a obrátil svoju pozornost k farmacii. S nádejou, že by sa mohol stať jeho asistentom, mu Jonathan zverí výsledky svojho bádania. Stredom Griffinovho záujmu je možnost urobiť neviditelným ktoréhokolvek tvora, teda aj človeka. Jeho pokusy sú založené na fakte, že ludské telo obsahuje osemdesiat päť percent vody a skladá sa z priesvitných bezfarebných tkanív. Griffin dokáže ovlivnit farbu akejkolvek živej latky, bez toho, aby sa zmenili jej ostatné vlastnosti. Doposial však nemyslel na praktické využitie svojho objavu. - Janathan sa vracia do svojho londýnskeho bytu, ktorý pripomína skor vedecké laboratórium. Susedia, obťažovaní pachom a dymom, sa v prudkom rozhorčení vrhnú na jeho zamknuté dvere. Vedec ešte stačí vypiť tekutinu, ktorá ma overit správnost jeho postupu. Stane sa neviditelným a unikne z ich dosahu. V šatách, ktoré úplne zahalujú jeho postavu, s hlavou oviazanou bielym

obväzom a s tmavými okuliarmi na očiach sa v zápäti vracia, aby si odniesol aktovku so svojími zápiskami, ktorú ešte pred útekom stačil vyhodiť z okna. Príšerné zjavenie neunikne pozornosti susedov, a tak polícia od nich dostáva popis záhadného muža, ktorého možno považovať za zločinca...

Človek - neviditelka, tak znie originálny názov najnovšej verzie voľnej adaptácie románu anglického klasika vedecko-fantastickej literatúry H.G.Wellsa "Neviditelný", ktorú si zvolil pre svoj debut v oblasti celovečernej hranej tvorby sovietsky režisér Alexander Zacharov.

Prednostami Zacharovovho "Neviditelného muža" sú spolu so snahou o zachovanie atmosféra a dobového koloritu literárnej predlohy predovšetkým náročné trikové a kombinované scény.

Nie je to po prvý krát, že tento vzrušujúci príbeh vedca, ktorý sa stane obeťou svojho prevratného objavu, bol prenesený do filmovej podoby. Zacharovov "Neviditelný" prichádza do filmovej podoby od svojho prvého uvedenia na celuloidový pás po viac než päťdesiatich rokoch, ale ako filmová adaptácia sa stáva "Človek - neviditelka" prvým spracovaním v Európe.

Wellsov román "Neviditelný" z roku 1897 bol po prvý krát sfilmovaný v USA v roku 1933 režisérom Jamesom Whaleom pod názvom The Invisible Man a pod názvom "Neviditelný muž" bol uvedený i u nás; titulnú úlohu zohral debutujúci Claude Rains a rázom sa stal hviezdou, i keď na plátne bol videný iba pár sekúnd. Úspech filmu vyprovokoval voľné pokračovania a variácie rôznych kvalít, ktoré využili ale taktiež možno "urazili" prvotný vzor, ako to býva i v iných druhotných takzvaných "pokračovaniach" prvotných vzorov.

Po Neviditelnom Mužovi je v USA roku 1940 natočený Invisible Man Return (Návrat neviditelného muža) režiséra J. Maya; 1941 - The Invisible woman (Neviditelná žena) - USA réžia: A. Edward Sutherland; 1942 - The Invisible agent (Neviditelný agent) - réžia: Edwin L. Marin. V roku 1944 sa v USA na filmové plátno dostáva ako pokračovanie Neviditelného muža a

Návratu neviditelného muža Invisible Man Revenge (Pomsta neviditelného muža) režiséra Forda Beelea. Po siedmich rokoch sa k Wellsovmu románu vracia režisér Charles Lamont a v roku 1951 vzniká Abbott and Costello Meet The Invisible Man (Abbott a Costello sa stretávajú s neviditelným mužom.)

V roku 1958 siaha po Wellsovej adaptácii po prvý krát európska filmová tvorba, v Anglicku vzniká televízny seriál v 39 dieloch s anonymným hrdinom (meno herca titulnej úlohy nebolo nikdy zverejnené).

V USA vznikol v roku 1975 televízny film The Invisible Man (Neviditelný muž) režiséra Roberta Michaela Lewisa s hercom Davidom Mc Callumom v hlavnej úlohe, ktorý sa stal "pilotom" trinást dielného seriálu.

O rok neskor - v roku 1976 - sa objavila dalšia, tentokrát špionážna variácia v podobe televízneho filmu Gemini Man, réžia: Alan J. Levi, následovaného taktiež trinást dielným seriálom.

Zatial poslednými príspevkami cyklu sú televízny film The Invisible Woman (Neviditelná žena) režiséra Alana J. Leviho z roku 1983 a sovietsky remake Človek - nevidimka debutujúceho Alexandra Zacharova z roku 1984 s Andrejom Charitinovom v úlohe Griffina.

Sovietsky film Neviditelný bol uvedený na plátna našich kín na FFP - leto 86

SFK Castor
Jozef Dupčák

KIN·DZA·DZA

Obsahem filmu je návštěva dvou současných sovětských občanů na planetě Bljug ve spirálním rameni Kin - dza - dza naší galaxie.

Stavbyvedoucí a student se v Moskvě na Kalininském prospektu setkali s podivným staříkem, který jim na modelu ze dvou dírkovaných plechů předváděl, odkud přichází. Stavař se mu vysmál a stiskl tlačítko na malém pouzdru, které mužík držel v ruce a tvrdil o něm, že to je jeho kosmická loď.

Oba Pozemšťané se náhle ocitli na pouštní planetě, kde písek zdobila jen tu a tam holá skála. Po půldni usilovného pochodu na sever se setkali s létajícím strojem připomínajícím obrovskou popelnici. Letoun přistál poblíž a objevili se jeho dva piloti. Jeden sebou zmítal v kleci, druhý přisedal vedle něj, rozpažoval a křičel "Kul".

Stavař i student se nakonec dostali na palubu podivného stroje a postupně se s oběma mimozemšťany dorozuměli. Zjistili, že na planetě Bljug žijí dvě rasy. Vládnou Šeljaninové, protože planeta patří do jejich sektoru. Každý Pacák,k němž podle anatomické stavby a údaje indikátoru patřili i lidé, před nimi musí přisedat a zdravit "Kul". Posádka letounu byli umělci, kteří se živili předváděním zpěvu v kleci, jak kočovným umělcům předpisoval zdejší mrav.

Lidé brzy zjistili, že zápalky, které měl stavař náhodou s sebou, představují na planetě díky nějaké složce materiálu hlaviček fantastické bohatství. Nabídli jednu zápalku za dopravu do nějakého centra civilizace. Protože bylo ale nutno na cestu nakoupit palivo, odletěla celá společnost nejdříve do nejbližšího města. Byl to plechový barák v poušti, který skrýval vchod do podzemního bunkru.

Stavař, který už si stejně jako student zvykl na zvoneček v nose jako symbol počřízené rasy, se ale rozhodl, že nedá své bohatství z ruky a obchod uskuteční sám. Místní vekslíci si

vyřádili jednu zápalku jako vzorek a pak odešli a sebevědomého frajera zasypali pískem spolu s půlkou celého podzemního města. Se snadno získaným bohatstvím odletěli raketou.

Při dalším letu Šeljanin věrolomný katapultoval studenta do pouště, protože celkem správně usoudil, že člověk bez zápalek je zbytečnou přítěží. Rozhořčený stavař se s Šeljaninem a Fanakem pohádal a rozešli se. Když se opět náhodou setkal se studentem, jejich situace v poušti opět vypadala vážně. Naštěstí se ale brzy setkali s umělkyní, která jezdila pouští na otevřeném samohybu. Společně s ní se pokusili vystupovat a měli úspěch. Když však jednou narazili na nerudného zákazníka, který na ně vytáhl jakousi tarasnici, umělkyně v tísni požádala oba muže, aby její stroj roztlačili. Důvěřivci poslechli a dívka jim ujela.

Muži se po čase setkali opět se známou dvojicí v PEPELACU. /pozn. pepelac=letoun/ Protože Šeljanin se pokusil jim ulehnout, vzbouřil stavař místního policistu falešným obviněním, že jej pouliční umělci okradli o sirku. Strážník uprchlíky dostihl a hned odsoudil na doživotí. Oba je donutil nastoupit do plechové rakve, která samočinně odjela do města.

Večer se objevil stařík z Moskvy a nabídl oběma lidem možnost návratu na Zemi. Stavař nesouhlasil, protože cítil povinnost nejdřív osvobodit oba komedianty z vězení. Společně se studentem přepadl ve vhodné chvíli strážce, vzal mu zbraň a se studentem pronikl až do vězení, kde osvobodili oba své známé.

Následovala cesta v pepelacu směrem k Zemi. Na planetě Alfa byli ale zajati místní rasou nadlidí, kteří Pozemšťanům nabídli návrat na Zemi nebo návrat v čase, aby mohli dát věci do pořádku a vyhnout se svému kosmickému bloudění. Lidé si vybrali návrat v čase.

Stavař se opět ocitl doma v Moskvě, kde při procházce na Kalininském potkal povědomého mladíka. Minul ho, ale v té chvíli kolem jelo auto se žlutým majáčkem. Protože na Alfě byla žlutá barva barvou vládnoucí rasy, stavař instinktivně přiskředl a pozdravil "KUI". Když se ohlédl, uviděl vedle sebe studenta ve stejné póze...

SF veselohru vysílala sovětská televize v sobotu 17.9. v 22^{30} a v neděli v 23^{45}. Protože jsem si nebyl jist, zda půjde o SF, utekly mi titulky prvního dílu a druhý díl byl vysílán s mírným zpožděním proti plánovanému času a bez titulků. Jak se dalo očekávat v tak pozdní hodinu, připadal mi film místy poměrně zdlouhavý. Sdělení hlasatelky, že šlo o veselohru, mne trochu překvapilo, protože se jednalo o zvláštní kombinaci groteskních a dekadentních kulis s poměrně vlažně líčeným dějem velmi dramatického průběhu. Musím ale přiznat, že jsem se místy upřímně bavil, i když si nejsem jist, že jsem se smál tomu, co plánovali tvůrci filmu.

Kdybych se měl pokusit o shrnutí svých dojmů, řekl bych, že se jednalo o dobrý zábavný film založený především na situační komice a dobrých hereckých výkonech. Kulisami, interéry a exteriéry se výrazně odlišoval od všeho, co jsem dosud v sovětské filmové sci-fi viděl. Bylo to něco napůl amerického, napůl polského a ta třetí a největší půlka byla zcela v rukou sovětských herců a drželo to všechno pohromadě.

Zkrátka... film se mi líbil, i když jsem u něj musel zápasit s dřímotou.

Pro SR napsal S.Švachouček

MIMOZEMŠŤANKA

Originální název: Inoplanetjanka
Země původu: SSSR
Scénář: Olšanskij, Segel´
Režie: Jakov Segel´a Natalija Solomina
Kamera: A.Fedorov, A.Litvak
Triky: Vladimír Lozovskij
V hlavních rolích: Liliana Alešnikova, Vladimír Kosik
Výroba: Studio M.Gorkého, 1984

Obsah: Dva mimozemšťané v nápadně nenápadných černých gumových pláštích a nepromokavých klobouících se širokou obrubou si vyčíhají na sídlišti rodinku na procházce. Když je spatří otec, začne křičet "Ne!" a pokusí se o útěk. V ruce muže se objeví malá zelenělá koule. Vyšlehne z ní světelný paprsek a protestujícího člověka pohltí. Žena klidně přihlíží, jak zmatená manželka a děti marně hledají otce.

Mladý vědecký pracovník Igor Petrovič cestou do práce zahlédne ženu v gumáku, která je velmi podobná portrétu dívky z jeho snů. Protože jde pozdě, nemůže ji sledovat. V ústavu vzbudí malou senzaci, protože na schůzi prohlásí, že už dlouho práci jen předstíral a zaváže se nyní vše napravit. Má pochopitelně obrovský úspěch, který ho povzbudí, aby své vedoucí předvedl svůj nejnovější vynález. Nadřízená ho s přístrojem, který přetváří napětí mezi lidmi na duhu, vyhodí.

Igor zahlédne na ulici svou neznámou. Začne ji sledovat, ale pak ji najednou najde u sebe v pokoji. Po prvních nedorozuměních vyvolaných neznalostí poměrů při perfektní znalosti jazyka /!/ se Ooa a Igor spolu velmi sblíží. Oou však sleduje ještě jiný muž. Je to druhý z předchozí směny agentů její domovské planety vzdálené od Země cca 130 světelných let. Nechce se vrátit zpět. Když jej Ooa zahlédne, hledá před ní útočiště u Igora. Tam jej Ooa bez problémů zastihne, ale Igor ji přemluví, aby mu dala ještě čtyři dny na uspořádání nejnutnějších věcí.

Za tu dobu se Ooa do Igora zamiluje. Chápe ale, že na Zemi by ona, která bude žít ještě skoro 500 let, přežila nejen Igora, ale i své vlastní děti. Igor by s ní rád letěl na její planetu. Tam by ale nejen neměl uplatnění, ale mezi lidmi žijícími kolem 600 let by ani nemohl najít místo k životu. Ooa se pokusí něco pro Igora udělat alespoň tím, že vstoupí do televizního vysílání a apeluje na lidi celého světa, aby nedopustili jadernou válku. Připomíná planety, které sama viděla po takové katastrofě. Před odchodem ještě navštíví agenta,

a nastoupí do výtahu směrem na střechu. Igor se ji pokouší následovat, ale Ooa se od něj oddělí jakousi neviditelnou stěnou.

V noci, když Igor spí, zaslechne najednou povědomou melodii Ooy. Vstane, jde na chodbu a tam najde místo dveří do výtahu otevřené dveře do vesmíru...

Televizní inscenace byla ohlašována v programu jako veselohra pro děti. Myslím, že se o veselohru nejednalo. Příběh byl vyprávěn bez výrazných SF rekvizit, ale také téměř bez humoru. Humor zajišťoval jen holicí strojek zapnutý do zásuvky rozhlasu po drátě, který při holení hrál. SF triky představovala levitace hlavní hrdinky a její chození po stěnách a stropě s nedbalou elegancí a volnou sukní poslušně splývající příslušným směrem. Hra měla úroveň dobrého průměru a volné tempo vhodné pro mládež nebo děti. Představovala komorně laděné spotřební zboží s nutným morálním posláním, které si sice dokáže udržet pozornost diváka, ale nijak ho nepřekvapí, ani zvlášť neovlivní. V tomto směru by mohla být úspěšná snad jen u dětí. K jejím kladům patřily především dobré herecké výkony, které zachraňovaly, co se dalo.

Hru vysílala sovětská televize 29.8.1987 v 22^{30} SEČ, trvala 90 minut.

Praha 30.8.1987 S.Švachouček

FANTADROM

Země původu: SSSR
Animovaný film: 1. díl - 10 min, 2. díl - 10 min
Na filmu pracovali: Berzinyš, Rušmanis, Zemzars, Brence, Šmits a další

Obsah 1.dílu: Chlapec se mazlí s kočkou. V dalším záběru vidíme přípravy ke vzletu kosmické jednomístné lodi Daina. Jedním ze tří robotů na palubě chlapcova korábu je kočka. Na planetce č. 1284najde chlapec havarovaný koráb a dívkou na palubě. Protože je pilotka v bezvědomí a v zásobníku jí zbývá jen 5% kyslíku, zanese ji do své lodi a zachrání. Při letu nazpět loď prolétá kolem černé díry. Chlapec správně určí směr únikového manévru, což je symbolicky znázorněno několika přemety a vypuštěním šípu do správného z několika mizejících bodů. Zatím jeho kočka, robot Indirikis, zachrání život dívky za cenu své vlastní existence. Po dokončení kritického manévru chlapec a dívkou pohřbí robota na planetce, kde vysadí druhé dva roboty k obsluze radiolokátoru. Po návratu na Zemi jsou však překvapeni přilétající nestvůrou, kterou chlapec zahlédl mezi vidinami poblíž černé díry. Hvězdná obluda robota oživila a dopravila domů.

Film končí záběrem na chlapce s kočkou v náručí. Jednalo se tedy o jeho fantazii zahrnující oblíbenou kočku.

Animace filmu byla skutečně velmi dobrá. Teprve po shlédnutí závěru se vlastně vysvětlila jakási "snová" chaotičnost jednotlivých scén, které na sebe volně navazovaly, ale netvořily důsledně souvislý děj. Přes kvalitu provedení je třeba konstatovat, že děj snímku nebyl nijak originální. Film se pohyboval na úrovni dětských fantazií a působil spíše jen emotivně tím, že naznačoval atomsféru hrdinství, dobrodružství a současně i hrůzy a něhy. Zařazením chlapcova dobrodružství do oblasti snů a nepříliš originálním dějem se však sám vzdálil kvalitnímu jádru SF produkce.

První díl vysílala sovětská televize 13.8.1987 v 16^{35} SEČ, druhý díl pak 15.8.1987 ve stejnou dobu. Měl jsem možnost sledovat pouze první díl, proto se obsah i hodnocení vztahuje jen k němu.

29.8.1987 S.Švachouček

CAMELOT

Scénář: Stephen Weeks, Howard C. Pen, Phillip M. Brun
Kamera: Freddie Young, Peter Hurst
Hudba: Ron Geesin
Režie: Stephem Weeks
Hrají: Miles O Keeffee, Cyrille Claire, Leigh Lawson, Sean Connery, Trewor Howard

Na hradě se konají obvyklé rytířské oslavy. Král přihlíží se zachmuřeným čelem, neboť vidí, že jeho rytíři se stále více věnují oslavám a pijatice, než zdokonalování se v boji. Kdysi tvrdí a stateční muži se pomalu stávají opilci a povaleči. Doprostřed oslav se náhle sama otevřou vrata hradu i brána do hodovní síně a na koni vjede dovnitř, přímo mezi stoly, mohutný zelený rytíř. Když se utiší zmatek a překvapení rytíři zmlknou, zelený rytíř seskočí z koně a předstoupí před krále.

"Kdo z tvých rytířů, králi, je ještě hoden tohoto jména? Koho ještě nezmohly oslavy a pití? Kdo najde odvahu utkat se se mnou v souboji? Podmínky jsou jednoduché. Já se předkloním a tvůj rytíř mi setne hlavu. Ale má pouze jednu ránu. Když se mu to nepodaří, tak se sehne on a já jednou ranou setnu jeho hlavu!"

V sále se rozhostilo ticho. Na první pohled se zdálo, že vítězem v tomto souboji mohl být pouze králův rytíř. Setnout hlavu zelenému protivníkovi, na to přece stačí jedna rána. Ale přesto nemohl nikdo najít odvahu se k souboji přihlásit. "Cože? Nikdo z mých rytířů se nepostaví této výzvě? Což není v mé družině žádný statečný muž?" , křičí král.

Když je již ticho nesnesitelné, zvedne se vzadu za rytíři mladé páže Jack Gvain. Zelený rytíř však protestuje. "Králi, vyzval jsem tvé rytíře, ne tvé sluhy."

"Jacku Gvaine, předstup před svého krále a poklekni." Král uchopí obřadní meč a pasuje Gvaina na rytíře. Nyní již nic nebrání zahájení souboje. Gvainovi se potí ruce, je nervózní. Zelený rytíř si však klidně stoupne doprostřed sálu, předkloní se a skloní hlavu. Gvain předstoupí s mečem, a teprve když jej zelený rytíř několikrát pobídne, rozmáchne se a tne. Jediným úderem meče je hlava zeleného rytíře oddělena od těla a odkutálí se stranou.

V sále pak nastane obrovské zděšení, když hlava na podlaze otevře oči a promluví: "Tělo, pojď si pro svou hlavu!" Bezhlavé tělo se otočí, pokročí vpřed, ruce se natáhnou a hlava je opět posazena na své místo.

V tu chvíli by se v Gvainovi krve nedořezal. Teď je řada na něm. A to je jistá smrt. Velmi nerad se také předkloní a očekává smrtelnou ránu. Zelený mužík uchopí svou mohutnou sekeru, rozmáchne se, všichni zděšeně vykřiknou a sekera zazvoní o zem těsně vedle Gvainovy hlavy. "Jsi ještě příliš mladý, je škoda, abys umíral. Dám ti ještě jednu šanci. Hádanku a rok života na její rozluštění. Jestliže ji do roka nerozluštíš, má sekera již tvou hlavu nemine. " Po té se zelený rytíř vyšvihne na koně a než vyjede z hodovní síně, sdělí Gvainovi hádanku. (Hádanku se mi však v anglicky namluveném filmu se synchronním polským překladem nepodařilo zachytit - poz. aut.)

Gvain se se svým sluhou Humprym vydává na cestu za rozluštěním hádanky. Po dlouhém putování potkávají v lese bájného jednorožce. Chtějí se ho zmocnit a získat jeho roh, proto zapomínají na veškerou opatrnost. Po delší honičce se jim podaří jednorožce zahnat do rokliny, z níž není úniku. Oba nasadí šípy do luku, než však stačí vystřelit, jednorožec se rozplyne ve vzduchu. Musí se vrátit ke koním s nepořízenou. Zatím co běhali po lese, objevil se v místě kde zanechali koně veliký stan. Když do něho vstoupili, objevili dvě připravená lehátka a plný stolek jídla. Jinak ve stanu nikdo nebyl. Pustili se tedy do hodování. Když byli v nejlepším, vynořila se odnikud čarodějnice Morgana. Z delšího rozhovoru mezi nimi vyplynulo, že čarodějnice ví,co Gvain hledá a chce mu pomoci. Hádanku je prý možno vyluštit pouze v Lionesu a tam mu ukáže cestu. Když oba muži nasednou na koně, stan i s čarodějnicí zmizí. Gvain s Humprym pokračují v dlouhé cestě až dorazí na mořské pobřeží. Tam by se podle slov Morgany měli setkat se strážcem Lionesu. A skutečně se zanedlouho objeví černý jezdec na koni. Mladý Gvain je příliš krátce rytířem, než aby měl velké zkušenosti s bojem muže proti muži. A tak souboj zpočátku vypadá dost jednostranně. Gvain je několikrát nemilosrdně sražen k zemi a dokonce vláčen za strážcovým koněm. Potom se mu podaří strážce shodit ze sedla a bojují na zemi a postupně se boj přenáší do močálu. Tam se těžké brnění strážce Lionesu mění v nevýhodu, naopak lehké turnajové brnění Gvainovo jej tolik netáhne do bahna. Po vyčerpávajícím souboji se podaří Gvainovi strážce Lionesu přemoci, když ten uklouzne a nabodne se na zlomený meč. Ještě než zemře, prosí Gvaina, aby jej odvedl zpět do Lionesu. Kůň s umírajícím strážcem vede oba muže neproniknutelnou mlhou. Nevědí kudy a kam jedou, až se před nimi náhle objeví mohutné brány Lionesu. Jsou vpuštěni dovnitř, kde se raněného ujímá palácová stráž. Sejmou mu masku, kterou měl po celou dobu na obličeji. Umírající muž vykřikne:"Tento člověk vám zabil krále. Pomstěte mou smrt." Gvain je náhlým vývojem událostí zaskočen. Než se v nastalém zmatku rozhodne k útěku, je již v bráně spuštěna vnější padací mříž. V poslední chvíli seskočí z koně a pokouší se mříž nadzvednout. Marně. V zápětí spadne i vnitřní mříž. Je uvězněn.

Náhle se v boční stěně otvírají dvířka a objevuje se v nich dívka. Podává Gvainovi prsten. Gvain si jej navlékne, protože stejně nemá jinou šanci. Když stráže zvednou vnitřní mříž a chystají se vrahu svého krále zajmout, je past již prázdná. Gvain se mezitím objeví v jedné hradní síni, kde mu Linet, jak se dívka jmenuje, všechno vysvětlí. Prsten, který mu dala, umožňuje přemísťování v prostoru. Lionesje město ztracené v čase a v pustině věčnosti, kam se není možno normálním způsobem dostat. Mezitím stráže najdou Gvainovu stopu, zmocní se jej a předvedou před královnu. Ta z něho chce udělat nového strážce Lionesu, nového krále a svého nového manžela. Na Gvaina je pochopitelně příliš stará, nehledě na to, že si Gvain s Linet již padli do oka. Gvain však chytře předstírá poslušnost a skládá královně jednu poklonu za druhou. Tak je na chvilku zbaven pronásledování. V tajnosti mu také Linet svěří, že královna usiluje o její hlavu a proto se rozhodnou prchnout z Lionesu spolu. Dochází k soubojům a honičkám po hradních chodbách a schodištích až uprchlíci skončí na nejvyšším ochozu věže, odkud již není kam prchat. Stráže je dostihují, zmocnují se Linet a Gvain v poslední chvíli podléhá její prosbě a navléká si prsten.

Ocitá se uprostřed pouště, od obzoru k obzoru jen písek a uschlé křoviny. Jakoby celý Lionesbyl jen snem. Z pouštního větru k němu promlouvá zelený rytíř a ptá se jak je daleko s luštěním hádanky, neboť čas kvačí.

Zelený rytíř se objeví u Morgany a vyčítá jí, že Gvainovi pomáhá. Bez její pomoci by totiž nikdy nemohl nalézt Lionel, jediné místo, ve kterém lze najít odpověď na hádanku. Aby zabránil dalšímu vměšování Morgany do Gvainových záležitostí, promění čarodějnici v žábu. Tím si myslí, že zabrání i tomu, aby se Gvain opět setkal s Linet.

Gvain putuje dlouho pouští a stepí, až potká mnicha, který mu dělá část cesty společnost. Mnich se projeví jako šikovný a obratný zloděj a naučí Gvaina spoustu kousků. Zavádí jej do jeskyně "trpaslíčího" mudrce, který podle mnicha jediný může Gvainovi poradit.

Gvain vyhledá mudrce v jeskyních plných světel, kouřů a kouzel, setkává se i se žábou Morganou a posléze i s mudrcem. Z jejich mlhavých a mnohomluvných rad pochopí, že tím, že si nasadil prsten a zmizel z Lionu, vypadl ze hry a zelený rytíř nad ním ztratil moc. Nemusí tedy dál pátrat po řešení hádanky a nemusí se zeleného rytíře obávat. Pokud by se však do Lionesu vrátil, bude muset hru dohrát a po roce jej bude čekat zelený rytíř se svou sekyrou.

Když si Gvain uvědomí, že v Lionesu zůstala v nebezpečí Linet, rozhodne se vrátit. "Mecht má osud volný průběh." Pomocí kouzla mudrce se Gvain přenese zpět do Lionetu.

Hrad je zarostlý, spustlý a všude po chodbách a komnatách leží nebo sedí obyvatelé hradu ve věčném spánku. Najde i Linet s vrásčitou zestárlou tváří. Polibkem a prstenem ji vzkřísí a Lionesopět ožívá. Gvain si odvádí dívku z hradu a usazují se v říši daleko od města. Zatím co Linet doma hospodaří, vydává se Gvain s Humprym, kterého na hradě potkal, do lesa pro dřevo. Na zpáteční cestě zaslechnou linetin křik. Jsou svědky toho, jak se mladý baron Oswald dívky zmocní a obklopen svou družinou ji unáší na svůj hrad. Oba muži jsou v dané chvíli bezbranní a proti přesile nemohou zasáhnout. Putují pěšky po

stopách jezdců. Dostihnou karavanu, ve které ozbrojený doprovod přivádí na hrad pochytané rolníky jako budoucí bojovníky baronova vojska. Gvain s Humprym se nenápadně vetřou mezi ně, a tak se dostanou do hradu.

Zpočátku se oba muži potrobují výcviku, ale v jednom okamžiku dochází k hádce a následovnému souboji mezi Gvainem a Oswaldem. Gvain je strážemi přemožen a uvězněn v mučírně. Těsně před tím, než se jeho těla dotknou žhavá železa, podaří se Humprymu společně s rolníkem, kterého objevuje v jednom žaláři, vyvolat vzpouru nevolníků a Gvaina osvobodit. Mezitím Oswaldův otec chystá válečné operace proti Lionesu i když jeho rytíř Bertilac mu to rozmlouvá. Jejich vojsko není dostatečně silné.

Mladý baron Oswald, řízen svými nízkými pudy, přichází do komnaty, kde je věznčna Linet. Mezitím Gvain se svými spojenci překročí podivný smrtelně nebezpečný kanál, oddělující zdi hradu od roviny a šplhají po laně osvobodit Linet. Ta se snaží vytrhnout z Oswaldových spárů, vyrazí mu svícen a suchá tráva, jíž je komnata vystlána, ihned vzplane. Stráže na ochozu věže zpozorují lano a Gvaina lezoucího vzhůru, lano přeseknou a Gvain se zřítí do hlubiny. Z okna Linetiny cely šlehají plameny. Potlučeného Gvaina odnášejí jeho přátelé zmrzačeného pryč, neboť se domnívá, že Linet uhořela.

Gvain znovu potkává zeleného rytíře a zatím má vyluštěny prvních dva ze čtyřech řádků hádanky. Hladový, špinavý a rozervaný přichází Gvain na hrad rytíře Bertilaca. Jaké je jeho překvapení když tam objeví Linet, kterou Bertilac zachránil z plamenů. Je opět zdrcen, neboť se domnívá, že Bertilac jako zachránce Linet si na ni činí úplné právo a ona je tomuto právu posluhna. Když jej Linet léčí z vyčerpání, vysvětlí mu, že její vztah k zachránci je stejný jako vztah sestry k milovanému bratru. Když se Gvain uzdraví, dostává od Bertilaca nové brnění a vydává se zpět na Lionesi, aby vyluštil zbývající část hádanky. Linet mu svěřuje brnění šátkem, kterým později zachrání život. Gvain je na své cestě doprovázen družinou, kterou společně s Humprym vyvedli z Oswaldova hradu.

V zápětí dochází k boji této družiny s vojskem mladého barona Oswalda. Když se zdá, že už je příliš mnoho mrtvých rozhodne se Gvain k souboji na život a na smrt s Oswaldem. Oswald nebojuje čestně a snaží se pomocí svých lučištníků zákeřně Gvaina zabít. Naštěstí je jeho lučištník stejně nemotorný jako Oswald a tak místo Gvaina trefí Oswaldova koně. Na zemi v souboji na meče Oswald brzy podléhá a je zabit. Jeho vojsko se dává na útěk.

Na scéně se opět objevuje zelený rytíř. "Gvaine, uplynul rok. Dnes večer se setkáme na mém hradě a dokončíme náš souboj."

Gvain, ačkoliv rozluštil teprve tři řádky hádanky a našel štěstí, ohen a bolest, neví dosud, co je řešením čtvrtého řádku. Jeho přátelé mu však nadcházející večer nemohou pomoci a proto se po rozloučení rozcházejí každý svou cestou.

Nadchází večer, na nebi se objeví měsíc v úplňku a Gvain, ač velmi nerad, jede na schůzku se zeleným rytířem. Ten jej již očekává. "Tak pojď Gvaine. Předkloň se a sehni hlavu, teď jsem na řadě já." Zelený rytíř napřáhne svou strašlivou sekeru a tne. Sekera opět těsně mine Gvainovu hlavu a zazvoní o zem. (v tomto momentě jakýmsi záhadným způsobem, který mi z filmu nebyl zřejmý, zachránil Linetin šátek omotaný kolem krku Gvainovi život. - pozn. autor) Než se stačí zelený rytíř rozpřáhnout k druhé ráně, překvapen neúčinností té první, Gvain vyskočí a tasí meč. "Tak dost, každý má přece jednu ránu." Zelený rytíř odhodí sekeru, rovněž tasí meč a dochází k souboji. Při jednom výpadu se podaří Gvainovi zeleného rytíře zasáhnout. Ten je raněn a ...

V tomto místě tříhodinová kazeta znenadání končí a posledních asi deset minut filmu chybí. Autor tohoto článku a tím pádem ani čtenáři tohoto článku teď nevědí, jak to vlastně dopadlo. Patrně dobře, jak také jinak. Jenom je škoda, že se nevyjasnila otázka hádanky.

Dějovostí příběhu, výpravou i hereckými výkony byl film průměrný, ale například ve srovnání s Atorem, kterého jsem měl možnost shlédnout těsně před tím, byl Camelot filmem vysoké kvality. Miles O'Keeffee podal v tomto filmu lepší herecký výkon než v Atorovi. Hereckou úroveň filmu pozvedlo i "hvězdné" obsazení role zeleného rytíře Seanem Connerym. Film by snad žánrově dal zařadit mezi fantasy.

Starknest

Vlčí bouda /il.Jana Kaplanová/ 1
Vlčí bouda /Starknest/ 2
Návrat neviditelného muže /Jozef Dupčák/ 6
Kin-Dza-Dza /Slávek Švechouček/ 9
Mimozemšťanka /Slávek Švechouček/ 11
Fantadrom /Slávek Švechouček/ 13
Camelot /Starknest/ 15
obsah 19
Příště 20

SR
20
Super!
UŽ BRZY POD PULTY